

2013 m. rugsėjo 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl postūmio energijos vidaus rinkai (2013/2005(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą „Postūmis energijos vidaus rinkai“ ir lydimuosius darbinis dokumentus (COM(2012)0663),
- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 12 d. poziciją dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl transeuropinės energetikos infrastruktūros gairių, kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 1364/2006/EB⁽¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. spalio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 994/2010 dėl dujų tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių, kuriuo panaikinama Tarybos direktyva 2004/67/EB⁽²⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1227/2011 dėl didmeninės energijos rinkos vientisumo ir skaidrumo⁽³⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/73/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių⁽⁴⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinančią Direktyvą 2003/54/EB⁽⁵⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003;
- atsižvelgdamas į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005;
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo⁽⁶⁾,
- atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 25 d. Tarybos direktyvą 2009/71/Euratomas, kuria nustatoma Bendrijos branduolinių įrenginių branduolinės saugos sistema⁽⁷⁾,
- atsižvelgdamas į 2010 m. kovo 3 d. Komisijos komunikatą „2020 m. Europa. Pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo strategija“ (COM(2010)2020),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimą Nr. 994/2012/ES, kuriuo nustatomas keitimosi informacija apie tarpvyriausybinius valstybių narių ir trečiųjų šalių energetikos susitarimus mechanizmas (Tekstas svarbus EEE)⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į 2011 m. gruodžio 15 d. Komisijos komunikatą „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m.“ (COM(2011)0885),
- atsižvelgdamas į 2012 m. spalio 3 d. Komisijos komunikatą „II bendrosios rinkos aktas. Drauge už naują augimą“ (COM(2012)0573),
- atsižvelgdamas į 2012 m. birželio 6 d. Komisijos komunikatą „Atsinaujinančioji energija – reikšmingas Europos energijos rinkos objektas“ (COM(2012)0271),
- atsižvelgdamas į savo 2010 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl naujos energetikos strategijos Europai 2011–2020 m.⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. birželio 12 d. rezoliuciją dėl bendradarbiavimo su užsienio partneriais energetikos politikos klausimais. Strateginis požiūris siekiant saugaus, tvaraus ir konkurencingo energijos tiekimo⁽¹⁰⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją dėl ES plieno pramonės⁽¹¹⁾,
- atsižvelgdamas į 2012 m. gruodžio 13 d. Aukšto lygio apskritojo stalo rekomendacijas dėl plieno pramonės ateities,
- atsižvelgdamas į savo 2012 m. kovo 15 d. rezoliuciją dėl Konkurencingos mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos sukūrimo iki 2050 m. plano⁽¹²⁾,

- atsižvelgdamas į savo 2013 m. kovo 14 d. rezoliuciją „Energetikos veiksmų planas iki 2050 m. – energija ateičiai“⁽¹³⁾,
 - atsižvelgdamas į savo 2012 m. lapkričio 21 d. rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos pramoninių, energetinių ir kitų aspektų⁽¹⁴⁾ ir rezoliuciją dėl skalūnų dujų ir skalūnų alyvos gavybos poveikio aplinkai⁽¹⁵⁾,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 48 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto pranešimą ir Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę (A7-0262/2013),
- A. kadangi valstybės narės įsipareigojo laikytis aiškaus termino – iki 2014 m. baigti kurti energijos vidaus rinką ir iki 2015 m. panaikinti ES energetines salas;
- B. kadangi baigta kurti energijos vidaus rinka būtina bendram Sąjungos energetiniam saugumui ir tvarumui įtvirtinti ir iš esmės padeda didinti Sąjungos konkurencingumą pasaulyje, spartinti ekonomikos augimą ir kurti darbo vietas, kaip pripažįstama II bendrosios rinkos akte ir strategijoje „Europa 2020“;
- C. kadangi Komisijos strategija „Energetika 2020“ yra paremta skaičiavimais, kad iki 2020 m. energetikos sektoriui reikia 1 trln. EUR investicijų, iš kurių 540 mlrd. EUR reikalingi energijos gamybai ir 210 mlrd. europinės svarbos elektros ir dujų tinklams;
- D. kadangi Energetikos veiksmų plane iki 2050 m. pabrėžiama, kad siekiant išlaikyti energetinio saugumo, konkurencingumo, išlaidų veiksmingumo, tikslo pereiti prie tvarios ekonomikos ir vartotojų interesų pusiausvyrą būtina visapusiškai integruoti Europos energetikos tikslus ir atverti rinkas; kadangi Energetikos veiksmų plane iki 2050 m. teigiama, kad energijos vartojimo efektyvumas, atsinaujinančiųjų išteklių energija ir energetikos infrastruktūra yra naudingi visais aspektais;
- E. kadangi trumpuoju, vidutiniu ir ilguoju laikotarpiais daugėja atsinaujinančiosios energijos, įeinančios į Europos energijos rūšių derinį, išteklių dalis; kadangi didelio masto energijos rūšių derinio integracijai reikia pritaikyti tinklą ir pagerinti lankstumą;
- F. kadangi bendroji energijos rinka sudarys Sąjungai galimybę vieningai derėtis su išorės partneriais ir užtikrinti vienodas sąlygas visoms ES ir jai nepriklausančių šalių įmonėms, taip pat užtikrinant socialinių ir aplinkos nuostatų paisymą bei siekiant abipusiškumo iš trečiųjų šalių pusės;
- G. kadangi turi būti sukurta sistema, kuri leistų valstybėms narėms keistis informacija, susijusia su energijos tiekimo susitarimais su trečiosiomis šalimis;
- H. kadangi Europos energijos vidaus rinka ir jos atitinkamos nacionalinės energijos rinkos turi būti konkurencingos ir suteikti tikrą pasirinkimą bei skaidrų visų vartotojų, kurių vaidmuo energijos rinkoje yra svarbiausias, informavimą; kadangi siekiant baigti kurti energijos vidaus rinką labai svarbu siekiant trumpuoju, vidutinės trukmės ir ilguoju laikotarpiu sumažinti energijos išlaidas ir kainas iki prieinamo ir konkurencingo lygio; kadangi energijos rinkose sumažėjusios kainos vartotojas dažnai nepajunta;
- I. kadangi Europos energijos bendrija taikant Bendrijos metodą turi būti grindžiama tvirta bendra energijos rinka, energijos pirkimo už ES ribų koordinavimu ir bendru europiniu naujų tvarių energijos technologijų finansavimu, visų pirma mokslinių tyrimų ir inovacijų srityse;
- J. kadangi tam tikra pažanga padaryta užtikrinant glaudesnę tarpvalstybinę bendradarbiavimą, iš dalies panaikinant energetines salas ir užkertant kelią energijos tiekimo nepakankamumui;
1. iš esmės teigiamai vertina komunikatą ir lydimąjį veiksmų planą, kuriuose apibendrinama iki šiol padaryta pažanga ir laukiantys iššūkiai siekiant užbaigti kurti energijos vidaus rinką;
 2. pripažįsta, kad kylančių energijos kainų tendencija veikiausiai išliks, kadangi šios kainos šiuo metu yra susietos – dujų atveju su naftos barelio kaina, o elektros atveju su kintančiomis kuro kainomis, joms taip pat poveikį daro Europos priklausomybė nuo naftos ir dujų importo, reguliavimo priemonių poveikio, nepakankamų energijos vartojimo efektyvumo skatinimo veiksmų ir investicijų, reikalingų energetikos sistemoms išlaikyti ir modernizuoti (įskaitant priešingos krypties srautus bei jungtis), kuriomis būtų siekiama užtikrinti aukštą energijos tiekimo saugumo lygį ir palengvinti energijos rūšių derinio integraciją, trūkumo; todėl ragina dujų kainodaros mechanizmą atskirti nuo naftos kainomis grindžiamo indeksavimo ir pereiti prie lankstesnių alternatyvų, laikantis prekybos mainų laisvės principo;
- 3. pabrėžia, kad plėtojant vietos energijos išteklius ES atsiras nauji prekybos mazgai bei naujos dujų ir elektros neatidėliotinų sandorių rinkos, sudarančios ES ir valstybėms narėms realią galimybę nustatyti savo energijos kainas, be kita ko, regioniniu ir**

vietos lygmenimis;

4. pripažįsta, kad geresnis valstybių narių energetikos politikos koordinavimas ir bendradarbiavimas vadovaujantis solidarumo dvasia ir veiksmingų bei saugių tarpvalstybinių energetikos sistemų sukūrimas teikia Europos pridėtinę vertę – taip geriau valdant energijos pasiūlą ir paklausą užtikrinama sąveika, kurią palengvina skirstymo sistemos lygmens pažangiosios technologijos;
5. pabrėžia regioninių rinkų ir valstybių narių bendradarbiavimo svarbą siekiant pašalinti kliūtis, paspartinti integraciją ir padidinti tinklų veiksmingumą;
6. primena apie savo paramą kuriant valstybių narių Europos energijos bendriją ir prašo Komisijos ir Europos Vadovų Tarybos pranešti apie pažangą ją kuriant;

Į vartotojus orientuota rinka

7. pabrėžia, kad galutiniai energijos vartotojai – atskiri asmenys, MVĮ ir pramonė – yra patys svarbiausi naudotojams palankiai ir skaidriai energijos vidaus rinkai; atkreipia dėmesį į tai, kad juos reikia deramai apsaugoti ir juos tiksliai informuoti suteikiant lengvą prieigą prie informacijos, kad jie turėtų galimybę visapusiškai naudotis savo teisėmis, kartu juos raginant atlikti aktyvesnį konkurencijos rinkoje skatinimo vaidmenį – iš pasyvių paslaugos gavėjų tapti aktyviais informuotais vartotojais ir profesionaliais vartotojais;
8. pabrėžia, kaip svarbu užtikrinti konkurencingą, lengvai valdomą ir skaidrią energijos rinką, kurioje siūlomas realus pasirinkimas ir konkurencingos kainos vartotojams, taip pat visiems dabartiniais ir ateities ES energijos vartotojams užtikrinami saugūs, tvarūs, finansiškai prieinami ir patikimi energijos gamybos būdai, kai atsižvelgiama į būsimųjų kartų interesus;
9. mano, kad didesnę vartotojų dalyvavimą palengvins vietos atsinaujinančios energijos kooperatyvai, bendro perėjimo prie kitų paslaugų teikėjų iniciatyvos ir agregatoriai ar kitos priemonės, pvz., decentralizuotas kaupimas ir pažangieji prietaisai; mano, kad tokios priemonės padės vartotojams geriau suprasti ir valdyti energijos vartojimą, todėl jie galės tapti lankstesni ir geriau reaguoti (tiek paklausos, tiek pasiūlos požiūriu), ir kad jos gali pagerinti prieigą prie atsinaujinančios energijos ir pritraukti reikiamas finansines investicijas;
10. atkreipia dėmesį į kintančių tarifų už tinklų naudojimą taikymo naudą siekiant raginti vartotojus energiją vartoti ne piko tarpsniais, kad būtų skatinama energiją vartoti tvariai;
11. mano, kad pažangiosios technologijos turi vartotojams teikti tikslią, suprantamą ir naudotojams palankią informaciją ir turi sudaryti vartotojams galimybes valdyti savo energijos suvartojimą ir gamybą; todėl mano, kad pažangiosios technologijos turi būti papildytos dinamišku internetiniu perdavimo ir skirstomojo tinklo valdymu, apimančiu tinklo palaikymo paslaugas, savanoriškas vartotojų reakcijos priemonės, efektyvaus energijos vartojimo paslaugas, mikrogamybą ir vietos ar buveinės brokerius; vis dėlto pažymi, kad reikia kruopščiai išnagrinėti, kiek energijos suvartoja pažangieji skaitikliai, kad jie atneštų ekonominės naudos, ir kad vartotojai, suvartojantys mažiau nei šis kiekis, į juos investuoti neprivalėtų;
12. reiškia susirūpinimą dėl atvejų, kai telekomunikacijų bendrovės skatinamos valdyti skirstymo tinklo duomenis, nes tokios jų pareigos kelia rimtų klausimų dėl duomenų apsaugos, taip pat kyla pavojus, kad operatoriams teks pirkti techninius duomenis, kurie jiems reikalingi norint vykdyti savo, kaip skirstymo sistemų operatorių, funkcijas;
13. pripažįsta, kad energijos nepritekliaus kelia didelių sunkumų valstybėse narėse; pažymi, kad taikant vienodą požiūrį neatsižvelgiama į nacionalinių sąlygų įvairovę; todėl mano, kad pažeidžiamiems vartotojams reikia specialios ir efektyvios apsaugos ir kad tuo tikslu turi būti įdiegti veiksmingi mechanizmai, o rinkos iškraipymų turi būti vengiama; pažymi, kad jau esama specialių nacionalinių priemonių, privalomų pagal trečiąją energetikos dokumentų rinkinį.
14. pažymi, kad dėl skalūnų dujų revoliucijos JAV sumažėjo išmetamo CO₂ kiekis ir buvo sukurtas didelis konkurencinis JAV pramonės pranašumas;

Dabartiniai iššūkiai baigiant kurti energijos vidaus rinką

15. pabrėžia, kad energijos vidaus rinka dar neužbaigta kurti ir kad nacionalinės energijos rinkos nepatenkina vartotojų poreikių ir lūkesčių, nes kai kuriose valstybėse narėse jie ir toliau susiduria su didelėmis kainomis, ribotu tiekėjų, gamintojų ir tarifų pasirinkimu, apskritai žema paslaugų kokybe, silpna vartotojų apsauga ir sunkumais keičiant tiekėją; todėl pabrėžia, kad reikia sukurti naudotojams palankesnę rinką, kurioje vartotojai galėtų atlikti aktyvų vaidmenį ir tapti profesionaliais vartotojais ES rinkoje, kurioje jie apie atskirų tiekėjų siūlomas sąlygas būtų informuojami taip, kad būtų lengva jas palyginti; šiuo atžvilgiu pažymi kolektyvinio persijungimo vaidmenį suteikiant vartotojams galią ir užtikrinant žemesnes energijos kainas;

16. mano, kad nevisapusiškai įgyvendinti energijos vidaus rinkos teisės aktai tebėra viena iš pagrindinių kliūčių užbaigti kurti šią rinką; mano, kad būtinas vidaus rinkos konsolidavimas apima mūsų infrastruktūros plėtimą, įgyvendinant vidaus rinkos teisės aktus ir užtikrinant kompetencijos taisyklių laikymąsi;

17. pabrėžia, kad siekiant gerai integruotos ir gerai sujungtos energijos rinkos būtina modernizuoti esamą infrastruktūrą ir kurti naują, pažangią ir lanksčią energijos gamybos, perdavimo (ypač tarpvalstybinių dujų ir elektros jungčių), paskirstymo ir kaupimo infrastruktūrą – tada bus išvengta neigiamo poveikio, pvz., neplanuotų galios srautų, užtikrinta pasiūla prieinamomis kainomis, bus visapusiškai išnaudotos visų tvarių energijos šaltinių mikrogamybos, bendros šilumos ir elektros energijos gamybos ir energijos vartojimo efektyvumo, paklausos valdymo ir kaupimo galimybės, o iki 2015 m. turi būti pasiekta, kad nė viena valstybė narė neliktų izoliuota nuo Europos dujų ir elektros energijos tinklų, be kita ko, izoliuotas energijos sistemas sinchroniškai integruojant į Europos žemyno tinklus; pabrėžia, kad didelio masto investicijos turi būti daromos lygiagrečiai investicijoms į regionų ir netgi vietos tinklus, nes vis daugiau energijos gamybos vyksta regionų ir vietos lygmenimis;

18. šiuo atžvilgiu pažymi, kad decentralizuotas atsinaujinančiųjų išteklių energijos tiekimas sumažina būtinybę statyti naujas perdavimo linijas ir su tuo susijusias išlaidas, nes decentralizuotos technologijos, kurios gali būti integruotos tiesiog namuose, yra gerokai arčiau galutinių vartotojų;

19. pripažįsta, kad leidžiant didėti energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybai ir tuo pat metu proporcingai nevystant reikiamos infrastruktūros gali atsirasti nekoordinuojamų tarpvalstybinių gretutinėmis elektros linijomis tekančių srautų ir atitinkamai neoptimalių energijos kainų;

20. primena apie dar neįvykdytą valstybių narių tikslą pasiekti elektros ir dujų jungčių lygmenį, prilygstantį bent 10 proc. jų įrengimų pajėgumų, dėl kurio 2002 m. ir 2007 m. aukščiausiojo lygio susitikimų metu susitarė Europos Vadovų Taryba;

21. palankiai vertina tai, kad Komisija pabrėžia, jog ateityje Europos energetikos sistemos pasižymės lankstumu; pažymi, kad bet kuriuo laikotarpiu veiksmingos tarpvalstybinės didmeninės prekybos rinkos yra lengvai pasiekiami lankstumo šaltiniai; ragina toliau dėti pastangas skatinti įsisavinti būsimas energijos kaupimo technologijas ir gerinti vartotojų reakciją, nes abi šios sritys teikia papildomų lankstumo galimybių;

22. mano, kad veiksmingas energijos vartojimas yra vienas iš tvariausių ir ekonomiškiausių būdų sumažinti sąskaitas už energiją, sustiprinti energijos tiekimo saugumą, sumažinti importuojamo iškastinio kuro poreikį ir išvengti anglies išmetimo į aplinką; pripažįsta, kad bet kokios veiksmingą energijos vartojimą skatinančios priemonės turi atitikti vartotojų poreikius, būti ekonomiškos ir remiamos tinkamomis paskatomis;

23. pabrėžia, kad, remiantis Tarptautinės energetikos agentūros išvadomis, ryžtingesniais veiksmais ES dujų importą 2035 m. būtų galima sumažinti trečdaliu, ir tai atitinka 100 mlrd. m³ dujų;

24. primena, kad telekomunikacijų ir energetikos infrastruktūrų plėtros ir priežiūros sąveikai teks pagrindinis vaidmuo siekiant Europos Sąjungos energijos vartojimo efektyvumo tikslų;

25. pabrėžia, kad reikia ir toliau atsieti Europos energetikos rinkas siekiant užtikrinti konkurenciją ir užtikrinti elektros energijos tiekimą už mažiausią įmanomą kainą;

26. mano, kad investicijos į infrastruktūrą turi būti skatinamos sukuriant stabilias, inovacijoms palankias ir numatomas reglamentavimo sistemas, kurios netrukdytų vidaus rinkos veikimui, ir kad pensijų fondams ir instituciniams investuotojams turėtų būti leidžiama investuoti į perdavimą, pripažįstant, kad investicijų nepavyks pritraukti, jeigu joms rinkoje nebus poreikio; tačiau tuo pat metu pripažįsta, kad tam tikrais atvejais infrastruktūros neįmanoma pakeisti be viešojo finansavimo pagrindiniams infrastruktūros projektams, kurie nebūtinai yra komerciškai perspektyvūs; todėl pabrėžia Europos infrastruktūros tinklų priemonės vaidmenį ir apgailestauja, kad šios priemonės energijai skirtas biudžetas yra mažesnis, nei siūlė Europos Komisija;

27. siūlo išnagrinėti galimybę sukurti Europos investicijų į energetikos tinklus fondą;

28. pabrėžia, kad leidimų procedūrų supaprastinimas valstybėse narėse padės plėtoti infrastruktūros tinklus ir suteiks postūmį investicijoms; pabrėžia, kad vietos ir regioninės valdžios institucijos šiuo klausimu turėtų atlikti svarbų vaidmenį supaprastindamos planavimo procedūras ir integruodamos energetikos infrastruktūrą į savo vietos ir regionines planavimo sistemas;

29. atkreipia dėmesį į tai, kad tam tikrais atvejais atvirų ir nediskriminacinių galimybių naudotis perdavimo infrastruktūra stoka toliau trukdo naujiems rinkos dalyviams sąžiningomis sąlygomis prisijungti prie tinklo ar konkuruoti rinkoje su senbuviais; pabrėžia, kad reikia spręsti struktūrinių rinkos iškraipymų problemą, dėl kurios keliose valstybėse narėse yra didelis rinkos koncentracijos lygis;

30. šiuo atžvilgiu pabrėžia, kad trečiasis energetikos dokumentų rinkinys turėtų būti be išlygų taikomas ir Europos, ir užsienio bendrovėms; mano, kad turėtų būti ribojama bet kokia Komisijos tvirtinama šių taisyklių išimčių apimtis ir galiojimo trukmė, ir kad tokias išimtis turėtų peržiūrėti Parlamentas ir Taryba;
31. pabrėžia, kad skaidrumo stoka ir nekonkuravimo praktikos taikymas didmeninėje energijos rinkoje kenkia vartotojų pasitikėjimui; mano, kad būtina, kad būtų kuo greičiau suprasta, kaip formuojasi kaina didmeninėje rinkoje ir kokią įtaką tai turi vartotojų gaunamoms sąskaitoms;
32. visiškai remia vienodas priemonės, kurių imtasi kuriant labiau decentralizuotas ir konkurencingesnės rinkos modelius, atsižvelgiant į tai, kad juos taikant vietos energijos gamintojams ir naujiems pramonės atstovams suteikiama daugiau galimybių;
33. primena, kad siekiant, jog dabar rinkoje dominuojantys tiekėjai nesutrukdytų atverti rinkos, svarbu sudaryti galimybę kurti naujus verslo modelius, pvz., galimybę sudaryti sutartis su keliais tiekėjais vienu metu;
34. pažymi, kad stabili reglamentavimo sistema gamintojams, reguliavimo institucijoms, tinklų operatoriams, energijos tiekėjams, su paklausa susijusiems paslaugų teikėjams ir, svarbiausia, galutiniams vartotojams bei gaminantiems vartotojams būtina siekiant, kad gerai veiktų vidaus rinka ir būtų galima pritraukti ilgalaikių investicijų į infrastruktūros plėtrą; pabrėžia, kad parengus tinklų kodeksus, apimančius aiškias, nediskriminacines ir gerai subalansuotas taisykles, turėtų suvienodėti tinklų valdymas, rinkos struktūra ir pagerėti sąveika; pabrėžia, kad labai svarbu, jog visoje ES būtų laikomasi susitarimų dėl perdavimo tinklų, gamybos ir pristatymo atsiejimo, įskaitant susitarimus dėl nepriklausomos energijos reguliavimo institucijų pozicijos ir dėl reikalavimų dėl vartotojų apsaugos; todėl pabrėžia, kad reikia remti ir toliau plėtoti Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros (angl. ACER) vaidmenį, ypač jos įgaliojimus tikrinti nacionalinių reguliavimo institucijų sprendimus ir spręsti ginčus;
35. pažymi, kad esama susirūpinimo, kad kai kurios valstybės narės, siekdamos užtikrinti elektros tiekimą, jau įgyvendino ar planuoja įgyvendinti nacionalinius pajėgumų ir atlygio mechanizmus, tinkamai neišnagrinėjusios visų galimų alternatyvių sprendimų, visų pirma tarpvalstybinių sprendimų ir su lankstumu susijusių išteklių; pripažįsta, kad nors šie mechanizmai tam tikromis aplinkybėmis yra būtini, jie gali trikdyti ir iškreipti didmeninės rinkos struktūrą ir, jei jie sukuriama netinkamai, gali sukelti izoliuojamąjį poveikį; ragina Komisiją užtikrinti labiau koordinuojamą požiūrį ES lygiu, siekiant užtikrinti, kad bet visi tokie pajėgumų ir atlygio mechanizmai būtų reikalingi, efektyvūs, skaidrūs, neutralūs technologiniu požiūriu ir nediskriminaciniai;
36. apgailestauja, kad iki šiol Direktyvoje 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją nustatytais bendradarbiavimo mechanizmais dar nepasinaudota; atkreipia dėmesį į Komisijos išvadą, kuriose nurodoma, kad geriau išnaudojant esamas bendradarbiavimo galimybes, būtų galima gauti nemažai naudos, pvz., būtų suteiktas postūmis prekybai; todėl ragina valstybes nares, kai tinkama, geriau išnaudoti bendradarbiavimo mechanizmus ir palaikyti geresnius tarpusavio ryšius;
- 37. pabrėžia, kad nepažeidžiant valstybių narių teisės pasirinkti energijos rūšių derinį ir nesumenkinant ES lygmens koordinavimo poreikio visa ES turi visapusiškai naudotis visais ES valstybių narių turimais tvariais energijos ištekliais, visapusiškai siekiant trijų ES energetikos politikos, kaip visumos, tikslų – konkurencingumo, tvarumo ir energijos tiekimo saugumo;**
38. pažymi, kad kai kurios valstybės narės, būdamos energetinėmis salomis, vis dar yra visiškai atskirtos nuo Europos dujų ir elektros tinklų ir toliau moka didesnę kainą už energijos išteklius, dėl to paveikiamas jų konkurencingumas; pažymi, kad nedarant didelių investicijų į infrastruktūrą tos valstybės narės negalės pasiekti ne kartą išsakyto Europos Vadovų Tarybos įsipareigojimo, pagal kurį iki 2015 m. nei viena valstybė narė neturėtų būti atskirta nuo ES tinklų; mano, kad Komisija, toms valstybėms narėms paprašius, turėtų dalyvauti derybose su ne ES energijos išteklių tiekėjais dėl energijos išteklių, pavyzdžiui, dujų pirkimo, kainų;
39. pabrėžia, kad į ES sutartyje įtvirtintą raginimą užtikrinti valstybių narių solidarumą turėtų būti atsižvelgta tiek atliekant kasdienį vidaus ir išorės energetikos politikos darbą, tiek valdant krizes; ragina Komisiją pateikti aiškią „energetinio solidarumo“ apibrėžtį siekiant užtikrinti, kad jos laikytųsi visos valstybės narės;
40. pabrėžia, kad trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu reikia spręsti numatomo dujų ir elektros energijos importo iš trečiųjų šalių į ES augimo klausimą siekiant užtikrinti energijos tiekimo saugumą, naštos pasidalijimą ir sąžiningą vidaus rinkos veikimą; primena, kad kai kurioms valstybėms narėms šis iššūkis artimai susijęs su priklausomybe nuo dujų ir naftos importo iš vienos trečiosios šalies ir kad siekiant šį iššūkį įveikti reikia imtis veiksmų, kuriais būtų įvairinamas energijos tiekėjų, maršrutų ir išteklių derinys; pripažįsta, kad strateginiai tikslai šiuo klausimu yra sukurti pietinį dujų koridorių, apimančią dujotiekį „Nabucco“ ir galimą jo sujungimą su Vidurio ir Rytų Europos šalimis, ir pasiekti, kad iki 2020 m. būtų sukurtas maršrutas, kuriuo į ES būtų tiekiama maždaug 10–20 proc. ES reikalingų dujų, siekiant sudaryti sąlygas kiekvienam Europos regionui fiziškai naudotis dujomis mažiausiai iš dviejų skirtingų šaltinių;
41. mano, kad atviroje ir skaidrioje vidaus rinkoje, kurioje visos ES ir trečiųjų šalių įmonės laikosi energetikos srities *acquis communautaire*, lengviau sustiprinti ES energijos tiekėjų derybines pozicijas išorės konkurentų atžvilgiu, o tai itin svarbu siekiant išnaudoti galimybes toliau koordinuoti išorinį energijos pirkimą ES lygmeniu; ragina ES apsvarstyti galimybę įsteigti bendrą dujų

pirkimo agentūrą ir parengti tam reikalingus mechanizmus, kad būtų sukurta atsvara monopolistinei dominuojančių išorės tiekėjų padėčiai; atkreipia dėmesį į tai, kad palaikant santykius su ES ir išorės energijos tiekėjais turi būti vadovaujama abipusiškumo principu; pabrėžia, kad Komisija, palaikydama ryšius su energijos tiekėjais iš trečiųjų šalių, privalo atsižvelgti į savo sprendimų padarinius vartotojų mokamoms kainoms bei apie juos pranešti;

42. yra įsitikinęs, kad Komisijai turėtų būti suteikti įgaliojimai vykdyti derybas dėl strateginės svarbos infrastruktūros projektų, turinčių įtakos visos ES energijos tiekimo saugumui, ir kad šie įgaliojimai turėtų būti svarstomi ir kalbant apie kitus tarpvyriausybinius susitarimus, kurie, kaip manoma, turi didelį poveikį ilgalaikiams ES energetikos politikos tikslams, ypač jos energetinei nepriklausomybei; atsižvelgdamas į tai, teigiamai vertina Komisijos vadovaujamose derybose dėl ES, Azerbaidžano ir Turkmėnistano sutarties dėl Kaspijos jūros dujotiekio statybos padarytą pažangą;

43. pabrėžia, kad, siekiant sukurti gerai veikiančią ir efektyvią didmeninę ir mažmeninę energijos vidaus rinką ir sudaryti palankias sąlygas atsinaujinančių energijos šaltinių ilgalaikiai plėtrai ir didelio masto naudojimui, būtina palaipsniui suvienodinti su atsinaujinančiais išteklių ir našumu susijusias paskatas ir papildomas energijos sąnaudas visose valstybėse narėse po 2020 m.;

44. mano, kad trumpuoju laikotarpiu kaimyninių valstybių narių regioninės grupės turėtų būti skatinamos nuo nacionalinių planų pereiti prie suderintos arba bendros regioninės atsinaujinančiųjų išteklių rėmimo sistemos;

45. ragina valstybes nares reguliariai ir skaidriai persvarstyti savo supirkimo arba kitokių paramos tarifus, kad juos reikiamu tempu būtų galima suderinti su mažėjančiomis technologinėmis ir tiekimo sąnaudomis;

46. pripažįsta, jog bendri ES mokslinių tyrimų projektai, remiami pagal bendrąsias programas, SET planą ir kitas panašias iniciatyvas, nepakankamai panaudojami kuriant naujas technologijas, leidžiančias pagerinti veiksmingumą, didinti atsinaujinančiųjų išteklių naudojimą, gerinti branduolinių elektrinių saugą ir saugumą, didinti iškastinio kuro naudojimą mažataršiais būdais, plėtoti pažangiuosius tinklus; visa tai yra būtini energijos rinkos aspektai;

47. mano, jog svarbu daryti didesnę pažangą tiesiant ateities elektros energijos perdavimo linijas, ypač Pietryčių–Šiaurės elektros perdavimo liniją, kuri taip pat padėtų perduoti fotovoltinės energijos parkų, pvz., pagal projektą „Helios“, pagaminamą elektros energiją iš Europos pietryčių į šiaurę ir vakarus;

Skubių veiksmų būtinybė

Gera integruota, atvira, gerai reguliuojama ir konkurencinga energijos vidaus rinka

48. ragina valstybes nares skubiai iki galo perkelti į nacionalinę teisę ir įgyvendinti visus aktualius ES teisės aktus, visų pirma trečiąjį energetikos dokumentų rinkinį; primygtinai ragina Komisiją imtis veiksmų prieš tas valstybes nares, kuriose įgyvendinimas nepagrįstai vilkinamas; teigiamai vertina, kad Europos Komisija pradėjo oficialiai tirti ES taisyklių pažeidimus;

49. pabrėžia, kad reikia spręsti struktūrinių rinkos iškraipymų ir skaidrumo stokos rinkoje problemas; ragina Komisiją didinti pastangas, kad būtų įgyvendintas trečiasis energetikos dokumentų rinkinys;

50. prašo Komisiją atidžiai stebėti, kaip veiksmingai įgyvendinami ES energetikos teisės aktai, ypač nuostatos, kuriomis nustatomos pagrindinės vartotojų teisės, nuostatos, susijusios su sistemos operatoriais, nacionalinėmis reguliavimo institucijomis ir konkurencijos ir valstybės pagalbos taisyklėmis, ir nuostatos, kuriomis siekiama sumažinti gretutinėmis elektros linijomis tekančių elektros srautų reiškinį elektros energijos vidaus rinkoje, keliantį energijos vidaus rinkai nemažai, tačiau išsprendžiamų problemų, nes dėl jo silpnėja energetikos sistemos saugumas, kadangi sumažinami energijos kaupimo variantai ir tinklo pajėgumai; primygtinai ragina Komisiją tinkamiausiomis turimomis priemonėmis kovoti su tolesniu aktualių ES teisės aktų nevykdymu;

51. atkreipia dėmesį, kad iki šiol visi elektros tiekimo sistemos gedimai įvykdavo dėl veiklos sutrikimų, o ne dėl pajėgumų trūkumo; pripažįsta, kad dėl ekonomikos nuosmukio, didelių gamtinių dujų kainų ir vis didesnio periodinės atsinaujinančiųjų išteklių elektros energijos gamybos dalies investuotojai, plėtodami lanksčius elektros energijos gamybos pajėgumus, ES susiduria su nemažu neapibrėžtumu; ragina Komisiją naudojant suderintą metodiką atlikti išsamų gamybos pakankamumo vertinimą ir pateikti gaires, kaip didinti lankstumą ir užtikrinti energijos tiekimą;

52. ragina Komisiją ir valstybes nares geriau koordinuoti infrastruktūros projektus ir bendrai planuoti tinklo plėtrą, ir užtikrinti visapusišką ES masto sistemos sąsają ir veiksmingumą pasinaudojant tarpvalstybinio sąveikumo ir veiksmingesnio infrastruktūros tinklo teikiamais pranašumais; pažymi, kad turėtų būti skatinama taikyti integruotą požiūrį, pagal kurį būtų įtraukiami skirstymo operatoriai; tuo tikslu ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų sparčiai analizuojami, atrenkami, patvirtinami ir įgyvendinami bendros europinės svarbos projektai, ypač susiję su elektros energijos ir dujų tarpvalstybinėmis jungtimis, įskaitant tiekimo priešinga kryptimi mechanizmus, suskystintomis gamtinėmis dujomis, energijos kaupimo infrastruktūra ir pažangiaisiais perdavimo ir paskirstymo tinklais – visa tai itin svarbu siekiant gerai integruotos ir gerai veikiančios energijos rinkos;

53. rekomenduoja Komisijai taikant Europos infrastruktūros tinklų priemonės nuostatas energetikos srityje pirmenybę skirti

didžiausią poveikį vidaus rinkos veikimui turintiems projektams, taip skatinant konkurenciją, atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, būtiną tarpvalstybinį jungčių kūrimą ir tiekimo saugumą;

54. ragina Komisiją peržiūrėti esamus planus energetikos projektų srityje, ypač dėl regioninių suskystintų dujų terminalų statybų, kurios užtruktų ilgiau nei dešimtmetį, ir įvertinti jų ekonominę naudą, atsižvelgiant į atskirose valstybėse narėse statomus ar planuojamus statyti nacionalinius suskystintų dujų terminalus, kurie jau netolimoje ateityje prisidės prie energetiškai izoliuotų valstybių narių energetinio saugumo didinimo, taip pat prisidėti prie tokių projektų finansavimo;

55. primygtinai ragina Komisiją ir valstybes nares įdiegti veiksmingą perkrovos valdymo sistemą, kad mažinant plečiamų tinklo pajėgumų sąnaudas būtų skatinama našiai naudoti esamus dujų ir elektros energijos perdavimo pajėgumus, ir sudaryti geresnes sąlygas daugiau atsinaujinančiųjų energijos išteklių prijungti prie elektros tinklo;

56. ragina valstybes nares kaip įmanoma anksčiau susilaikyti nuo viršutinių kainų ribų nustatymo ar energijos kainų reguliavimo nacionaliniu lygmeniu, nes šios priemonės iškreipia konkurenciją ir kelia rimtą grėsmę būsimoms investicijoms į energetikos sektoriaus pajėgumus ir infrastruktūrą; vis dėlto pabrėžia, kad politikoje šiuo klausimu bus atsižvelgiama į teisėtus pažeidžiamų vartotojų interesus – šie vartotojai ne visada turi galimybių pasinaudoti tikrąja energijos rinkų konkurencija;

57. teigiamai vertina Komisijos ryžtą užtikrinti, kad visų Europos Sąjungos teritorijoje veikiančių energetikos sektoriaus įmonių ir jų patronuojamųjų įmonių atžvilgiu būtų laikomasi antimonopolinių ir valstybės pagalbos taisyklių, kuriomis visiems rinkos dalyviams būtų sudaromos vienodos sąlygos vykdyti veiklą ir patekti į rinką; ragina Komisiją paskelbti gaires, kaip įvertinti bet kokios įmonės piktnaudžiavimą dominuojančia padėtimi mažmeninėse dujų ir elektros energijos rinkose, taip pat pateikti gaires dėl geriausios praktikos ir patirties, įgytos taikant atsinaujinančiųjų energijos išteklių rėmimo schemas;

58. prašo Komisijos persvarstyti valstybės pagalbos taisykles, susijusias su nacionalinėmis energijos vartojimo efektyvumo priemonėmis ir pagal sanglaudos politiką bendrai finansuojamais projektais, siekiant užtikrinti, kad daugiau šių veiksmų atitiktų valstybinio finansavimo kriterijus – tada daugiau projektų bus užbaigta;

59. rekomenduoja Komisijai naudojantis savo turimais valstybės pagalbos tikrinimo įgaliojimais skatinti plėtoti tarpvalstybinę infrastruktūrą; mano, kad tokios jungtys atliktų gyvybiškai svarbų vaidmenį didinant galimybes energetinės avarijos ar energijos disbalanso atveju naudotis kaimyninės šalies tiekiamą energiją ir palaipsniui sumažinant subsidijas;

60. tvirtai remia Komisijos pastangas Europos perdavimo sistemos operatorių tinklo atlikto koordinuoto darbo pagrindu pagal planą iki 2014 m. priimti suderintus tinklo kodeksus ir taisykles ir užtikrinti energijos vidaus rinkos reglamentavimo sistemos stabilumą ir didesnę palankumą inovacijoms;

61. ryžtingai pritaria reguliavimo priemonėms, kurių ėmėsi ACER ir nacionalinės reguliavimo institucijos siekdamos skatinti, tobulinti ir supaprastinti tarpvalstybinę prekybą energija, įskaitant prekybą tos pačios dienos, išvakarių dienos ir balansavimo rinkose, ir panaikinti įvairių valstybių narių energetikos sistemų tarpusavio spragas skatinant skaidrų jungčių naudojimą; pabrėžia, kad užduotims, susijusioms su didmeninių operacijų stebėseną ir prekybos pasinaudojant viešai neatskleista informacija atvejų ir bandymų manipuluoti rinka nustatymu, vykdyti ACER ir nacionalinėms valdžios institucijoms reikia pakankamai darbuotojų, turinčių reikiamą kvalifikaciją, patirtį ir žinių;

62. vidaus elektros rinkos klausimu ragina Komisiją skubiai pateikti išsamią nacionalinių gamybos pajėgumų sistemos pakankamumo ir lankstumo trumpuoju ir vidutiniu laikotarpiu analizę, visapusiškai atsižvelgiant į naudą, kurią gali teikti visos lankstumo priemonės, pvz., reagavimas į paklausą, energijos kaupimas ir jungtys, ir pranešti apie taikytų nacionalinių priemonių, susijusių su pajėgumų vertinimu ir plėtros planavimu, poveikį energijos vidaus rinkai ir konkurencijos taisyklėms, atsižvelgiant pasekmes energijos tiekimo saugumui ir tarpvalstybiniams šios papildomos rinkos struktūros formavimo politikos aspektams; todėl ragina toliau stengtis, kad ateityje būtų pradėta taikyti energijos kaupimo technologijas ir reagavimo į paklausą priemonės – visa tai teikia papildomo lankstumo;

63. ragina Komisiją parengti gaires, kaip naudotis su lankstumu susijusiais ištekliais – paklausos valdymu, energijos kaupimu ir fizine infrastruktūra, įskaitant tarpvalstybinę infrastruktūrą, kad valstybės narės galėtų parengti ir įgyvendinti nacionalines strategijas, kaip savo teritorijose naudotis su lankstumu susijusiais ištekliais;

64. ragina Komisiją ir Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklą (ENTSO-E) parengti nuosekliai ir suderintą gamybos pakankamumo Europoje užtikrinimo metodiką, apimančią teigiamą atsinaujinančiųjų, ypač kintamų, energijos išteklių įnašą;

65. ragina Komisiją išnagrinėti būsimas energijos rinkos formas, kurios, priešingai negu dabartiniai nacionaliniai pajėgumų mechanizmai, galėtų teikti papildomus nediskriminacinius pajamų srautus investuotojams visų rūšių energijos gamybos srityse ir būtų užtikrintas ekonomiškai efektyviausias lanksčių paslaugų teikimas energetikos sektoriuje;

66. ragina Komisiją nustatyti taisykles, kuriomis būtų skatinama toliau plėtoti papildomų paslaugų rinką, kurioje galėtų dalyvauti visų energijos išteklių, įskaitant atsinaujinančiuosius, eksploatuotojai;

67. ragina Komisiją, valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus teikti paskatas ir remti regionines iniciatyvas ir partnerystės projektus, kuriais siekiama didesnės rinkos integracijos sukuriant regionines energijos biržas ir prekybos dujomis centrus, nustatant darnesnes prekybos dujomis taisykles ir rinkos susiejimo mechanizmus visiems laikotarpiams ir užtikrinant pakankamą rinkos likvidumą ir skaidrumą;

68. pabrėžia, kad vidaus rinkos priemonėmis turėtų būti skatinama įvairinti vietas ir išorės energijos išteklius ir pagrindinis dėmesys neturėtų būti skiriamas tolesnei dabartinių maršrutų ir tiekimo būdų plėtočiai ar plėtrai;

69. atkreipia dėmesį į energijos rinkos, kuria siekiama palengvinti visų valstybių narių prieigą prie įvairių energijos išteklių, išorinį aspektą; ragina Komisiją, koordinuojant su EIVT, naudotis savo užsienio politikos priemonėmis populiarinant energijos vidaus rinkos taisykles ir standartus trečiojoje šalyje, ypač ES kaimyninėse šalyse; primygtinai ragina Komisiją dvišaliuose dialoguose su atitinkamų trečiųjų šalių atstovais spręsti klausimą, kaip nustatyti aiškias perkrovos valdymo tarpvalstybinės elektros ir dujų jungtyse ir trečiųjų šalių naudojimosi perdavimo tinklais taisykles; labai ragina Komisiją imtis priemonių, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią antikonkurenciniams trečiųjų šalių bendrovių veiksams, kuriais gali būti ribojama konkurencija, nustatomos didesnės kainos ar mažinamas energijos tiekimo saugumas; ragina Komisiją palaikant santykius su išorės partneriais užtikrinti, kad ES įmonės galėtų vienodomis sąlygomis konkuruoti visame pasaulyje; primygtinai ragina Komisiją stiprinti bendradarbiavimą su ES kaimyninėmis šalimis branduolinės saugos klausimais; ragina Komisiją pranešti apie visus veiksmus, kurie vis dar kelia sunkumų įgyvendinant trečiąją energetikos dokumentų rinkinį, ir pateikti aiškius skaičius, parodančius šių veiksmų padarinius vartotojų mokamoms kainoms;

70. prašo valstybių narių ir Komisijos padidinti politinę ir finansinę paramą Energijos bendrijai ir imtis tolesnių priemonių, kuriomis būtų siekiama, kad vidaus rinkos taisyklės taip pat būtų taikomos Pietryčių ir Rytų Europoje;

71. atsižvelgdamas į keitimosi informacija sistemos, aktualios rengiant tarpvalstybinius ES valstybių narių ir trečiųjų šalių susitarimus energetikos politikos srityje, sukūrimą, ragina Komisiją ir valstybes nares parodyti daugiau užmojo užtikrinant, kad nebūtų sudaromi vidaus rinkos teisės aktams prieštaraujantys susitarimai; mano, kad Komisijai turėtų būti sudaryta galimybė išnagrinėti susitarimų projektus, kad būtų patikrintas jų suderinamumas su *acquis communautaire*, ir, kai tinkama, dalyvauti derybose;

72. primena Komisijai, kad vidaus rinka nėra nepriklausoma nuo pasaulinės rinkos; prašo Komisijos planuojant savo veiksmus vidaus rinkoje visapusiškai atsižvelgti į Parlamento rekomendacijas dėl energetikos politikos išorės dimensijos⁽¹⁶⁾; pritaria minčiai, kad tik visapusiškai veikianti vidaus rinka leis mums visame pasaulyje kalbėti vienu balsu; prašo Komisijos toliau rengti papildomus veiksmus energetikos išorės politikos srityje;

73. mano, kad į būsimąją ES ir JAV laisvosios prekybos susitarimą turėtų būti įtrauktas skyrius, kuriame būtų kalbama tik apie energetikos klausimus, galinčius turėti poveikį vidaus rinkai, įskaitant, be kita ko, didmeninę prekybą energija, prekybą biržos prekėmis, energijos transportavimo jūra taisykles, šiltnamio efektą sukeliančių dujų apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemas, kuro saugos standartus, apskaitos praktiką, valstybės subsidijas energetikai ir intelektinės nuosavybės perdavimą, susijusį su energijos išteklių žvalgymu, gavyba, transformavimu ir gyvavimo ciklo pabaigos produktais;

74. pritaria Europos Vadovų Tarybos Komisijai suteiktiems įgaliojimams iki 2013 m. pabaigos pateikti energijos kainų ir išlaidų atskirose valstybėse narėse sudėtį ir veiksmus, ypač dėmesį atkreipiant į poveikį namų ūkiams, MVĮ ir energijai imliai pramonei, plačiau pažvelgiant į ES konkurencingumą ir jį palyginant su kitų pasaulio dalių konkurencingumu; taip pat ragina Komisiją nuolat stebėti energijos kainas ir išlaidas valstybėse narėse;

75. dujų vidaus rinkos klausimu ragina Komisiją ir valstybes nares persvarstyti visas dujų tiekimo sutartis, grindžiamas pasenusiais kainų nustatymo mechanizmais, ypač naftos kainų indeksavimo principu, nes jais vartotojams nustatomos didelės kainos, ir primygtinai ragina Komisiją padėti ištirti galimybes iš naujo susiderėti dėl šių sutarčių, ne tik svarstant jų pratęsimo klausimus; pabrėžia, kad reikia kurti ir remti visus produktus ir mechanizmus, kuriais siekiama sustiprinti trumpalaikius prekybos dujomis pajėgumus; pabrėžia, kad minėtosios priemonės itin svarbios siekiant užtikrinti tikrąjį visiems dujų vidaus rinkos vartotojams tiekiamų dujų kainos konkurencingumą;

Veiksminga vartotojų apsauga ir rėmimas

76. ragina Komisiją, valstybes nares ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus gerinti vartotojams teikiamos informacijos kokybę ir prieinamumą, nurodyti jiems aiškius ir skaidrius sąskaitų išrašymo metodus, parengti kainų palyginimo priemones, kuriomis naudodamiesi jie galėtų priimti geriausius turima informacija pagrįstus sprendimus ir informuoti juos apie būdus kontroliuoti vartojimą, galimybes taupyti energiją, didinti energijos vartojimo efektyvumą ir nedideliu mastu gaminti energiją; primygtinai ragina valstybes nares įgyvendinti Direktyvą dėl vartotojų ginčų alternatyvaus sprendimo ir Reglamentą dėl vartotojų ginčų elektroninio

sprendimo; teigiamai vertina Komisijos pasiūlymą sukurti informacijos apie vartotojų teises platformą; rekomenduoja Komisijai ir valstybėms narėms inicijuoti vartotojams pritaikytas informavimo kampanijas, kuriose turėtų aktyviai dalyvauti valdžios institucijos ir regioninės pilietinės visuomenės organizacijos;

77. pažymi, kad nors viso pasaulio didmeninės prekybos rinkose energijos kainos sumažėjo, vartotojai ir toliau moka dideles kainas; ragina Komisiją, valstybes nares ir valstybių narių reguliavimo institucijas užtikrinti, kad vartotojai gautų tiesioginės ir pakankamos naudos iš didmeninės kainos pokyčių;

78. ragina valstybes nares ir Komisiją parengti išsamią strategiją, kuria būtų siekiama skatinti vartotojus ir gaminančius vartotojus aktyviai dalyvauti energijos rinkoje, *inter alia*, juos įtraukti taikant galiojančius teisės aktus ir įgyvendinant atitinkamas Direktyvos dėl energijos vartojimo efektyvumo nuostatas; ragina, kad reguliariai būtų pritaikoma tinklų naudojimo kainų pranešimo priemonė siekiant pateikti gaires ne tik esamiems, bet ir būsimiems naudotojams ir taip užtikrinti tinklų plėtros ir individualių sprendimų suderinamumą;

79. ragina Komisiją skatinti tolesnį energetikos bei informacinių ir ryšių technologijų (IRT) sektorių bendradarbiavimą ir persvarstyti galiojančias reglamentavimo sistemas siekiant skatinti su energetika susijusias inovacijas, kad jos būtų naudingos visiems vartotojams, sudaryti sąlygas naudotojams palankiai, saugiai ir patikimai įdiegti pažangiuosius tinklus, dėl kurių neuždedama finansinė našta vartotojams ir kuriais naudojantis atsižvelgiama į vartotojų duomenų privatumą; ragina bendradarbiauti tiesiant pažangiuosius tinklus Europos, nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu ir kuriant Europos pažangiųjų tinklų standartus;

80. primygtinai ragina valstybes nares, regionų ir vietos valdžios institucijas įtraukti ir sukurti finansines paskatas investicijoms į pažangiųjų tinklų IRT sprendimus ir siekti, kad susiformuotų profesionalių vartotojų rinka, kad būtų galima užtikrinti didesnę lankstumą, energijos vartojimo efektyvumą ir (arba) taupymą ir aktyvesnę vartotojų dalyvavimą;

81. tikisi, kad Komisijos gairės padės nustatyti plataus užmojo politikos tikslus pažeidžiamų vartotojų atžvilgiu, o tai valstybėms narėms padės geriau apibrėžti savo požiūrį į šią vartotojų kategoriją; ragina Komisiją, deramai atsižvelgiant į esamus nacionalinius mechanizmus ir priemones šiems vartotojams apsaugoti, parengti šias gaires siekiant užtikrinti nuoseklesnę ir visapusiškesnę ES lygmens koncepciją, bet tinkamiausias tokios paramos priemones paliekant pasirinkti valstybėms narėms; taip pat pažymi, kad šios kategorijos vartotojų konsultavimo paslaugos ir keitimasis geriausia praktika gali vaidinti svarbų vaidmenį;

82. teigiamai vertina energijos nepritekliaus Europos Sąjungoje analizę, kurią atliks Komisija; mano, jog, atlikdama šią analizę, Komisija turėtų stengtis užtikrinti, kad kova su energijos nepriteklumi taptų Europos socialinių paslaugų krepšelio dalimi, pvz., pasinaudojant Socialiniu ir Sanglaudos fondais; pabrėžia, kad esamose ir naujose energijos vartojimo efektyvumo didinimo programose visada konkretų dėmesį reikėtų skirti mažas pajamas gaunantiems grupėms;

83. primygtinai ragina Komisiją parengti ir rekomenduoti tinkamą pagal tiekėjus sudarytą mažmeninės rinkos struktūrą Europos mažmeninėms rinkoms suderinti, taip palengvinant administracinę naštą vartotojams – leidžiant tiekėjams visus mokesčius tiesiogiai nurodyti sąskaitoje už elektros energiją;

Pagalba ateityje sprendžiant energetikos ir klimato problemas

84. ragina valstybes nares, Komisiją ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus reikiamas paramos visiems elektros energijos gamintojams sistemas kaip įmanoma greičiau paversti skaidriomis, numatomomis, darniomis ir rinka grindžiamomis priemonėmis, kad būtų sukurta bendra rinka, kurioje būtų teikiama parama reikalingoms sritims – energijos vartojimo efektyvumui, gaminantiems vartotojams, bendrai šilumos ir elektros energijos gamybai, lankstumui, atsinaujinančiųjų išteklių energijai ir tinklo palaikymo paslaugoms tokiu būdu, kad būtų užtikrinamas jų suderinamumas ir išvengiama bet kokio dubliavimosi; ragina Komisiją pateikti gaires dėl veiksmingų ir ekonomiškai efektyvių atsinaujinančiosios energijos paramos sistemų;

85. ragina Komisiją, valstybes nares ir nacionalines reguliavimo institucijas persvarstyti rodiklius, pagal kuriuos nustatoma konkurencija energijos rinkose, ir prie jų priskirti tokius rodiklius kaip pigiausias tarifus mokančių vartotojų dalis, naujų įmonių galimybės patekti į rinką ir vartotojų aptarnavimo bei inovacijų lygis – visa tai padės susidaryti aiškų vaizdą apie konkurencijos lygį rinkoje;

86. elektros energijos vidaus rinkos srityje ragina Komisiją išsamią išnagrinėti vis didėjančios atsinaujinančiųjų išteklių dalies integravimo į energijos tinklus padarinius, susijusius su finansine parama, visos sistemos techniniais reikalavimais ir rinkos struktūra; pabrėžia, kad nesant koordinuoto požiūrio į šiuos išteklius iki šiol buvo sudėtinga juos integruoti į Europos energetikos sistemas; pabrėžia, kad esami Europos energijos tinklai ir kaupimo infrastruktūra turi būti pritaikyti atsižvelgiant į atsinaujinančiųjų išteklių energijos paskirstytosios gamybos įnašą; pabrėžia dujų, kaip atsarginio kuro, naudojamo sprendžiant atsinaujinančiosios energijos gamybos variacijos klausimą, svarbą ir prašo Komisijos įvertinti reikalingą elektros energijos sistemos lankstumo (pažangiųjų tinklų, paklausos valdymo, kaupimo ir lanksčių atsarginių pajėgumų) lygį; mano, kad kaupiant elektrą didelis vaidmuo tenka hidroakumuliacinėms elektrinėms;

87. prašo Komisijos, toliau naudojantis regioninės plėtros, sanglaudos ir kitų ES struktūrinių fondų lėšomis, ateinančiu laikotarpiu remti pažangiųjų dujų ir elektros energijos tinklų tiesimą siekiant geriau panaudoti naujų tipų ir išteklių energiją ir modernizuoti visus Europos regionus; mano, kad paskirstymo sistemos operatoriai taip pat turėtų būti skatinami duoti sutikimą pritaikyti savo tinklus;

88. ragina Komisiją ir valstybes nares taikyti paskatas, kad būtų naudojamos neišnaudotomis mikrogamybos galimybėmis, ir atkreipti dėmesį į būtinybę toliau plėtoti bendrą šilumos ir elektros energijos gamybą, nes tai yra vienas iš ekonomiškiausių būdų gaminti elektros energiją ir šilumą, ir remiant šią galimybę plačiai diegti efektyvias centrinio šildymo ir centrinio vėsinimo sistemas;

89. pabrėžia centriniam šildymui ir centriniam vėsinimui skirtų bendros šilumos ir elektros energijos gamybos pajėgumų galimybes priimti vis didesnę periodinės elektros energijos dalį – energijos rinkai tai teikia lankstumo, atsparumo ir galimybę ekonomiškai kaupti perteklinę elektros energiją; ragina Komisiją spręsti šį klausimą ir būsimoje iniciatyvoje dėl pajėgumų ir atlygio mechanizmų sistemos numatyti atlygį už šių galimybių diegimą ir remti šią tarpsektorinę integraciją ir balansavimą pagal programą „Horizontas 2020“;

90. ragina Komisiją atlikti tyrimą, kad būtų išnagrinėti nauji ir ekonomiškai efektyvūs Europos elektros energijos rinkos struktūros variantai siekiant užtikrinti, kad vartotojai elektros energiją gautų priimtinomis kainomis, ir užkirsti kelią anglies dioksido nutekėjimui;

91. teigiamai vertina darbą, atliktą siekiant energetikos srities mokslinius tyrimus padaryti programos „Horizontas 2020“ prioritetu, ir ragina valstybes nares visapusiškai pasinaudoti šia lėšų programavimo sritimi; ragina Komisiją ir valstybes nares taip pat remti programai „Horizontas 2020“ ir Europos technologijų instituto (EIT) projektams nepriklausančius novatoriškus energetikos technologijų mokslinius tyrimus ir technologinę plėtrą ir tobulinti esamas technologijas; ragina valstybes nares siekti europinių ir nacionalinių mokslinių tyrimų programų sąveikos, pripažįstant, kad moksliniai tyrimai yra vienintelis būdas sumažinti išmetamuosius teršalus, pagerinti energetinį saugumą ir ES pramonės konkurencinę padėtį pasaulinėje rinkoje, išlaikyti technologinį ES pirmavimą ir padėti siekti Europos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo darbotvarkės tikslų; pabrėžia, kad pramonės atstovams reikia suteikti teisinį tikrumą dėl laikotarpio po 2020 m.;

92. labai ragina Komisiją pradėti skirti pakankamą finansavimą pažangiųjų paskirstymo tinklų plėtrai – tai ekonomiškai efektyviausias būdas įgyvendinti didelę atsinaujinančiųjų išteklių energijos paskirstytosios gamybos skvarbą ir kartu užtikrinti energijos tiekimo saugumą ir geriausiai išnaudoti energijos taupymo galimybes;

93. pažymi, kad esant dabartinei sistemai, kai vidaus rinka yra suskaidyta, įmonėms ir investuotojams nesuteikiamas ilgalaikis stabilumas, todėl gali tekti uždaryti įrenginius ir tuomet susidarytų neapibrėžta padėtis, susijusi su užimtumu ir pajėgumais; prašo Komisijos atlikti nepriklausomą elektros energijos ir dujų vidaus rinkos ateities vertinimą, kuriame daugiausia dėmesio turėtų būti skiriama klausimams, susijusiems su investicijomis, sektoriaus užimtumu, aplinka ir vartotojų apsauga; prašo šį vertinimą parengti iki 2014 m. kovo mėn. ir jame atsižvelgti į socialinių partnerių, mažas pajamas gaunančių namų ūkių, aplinkosaugos organizacijų, MVĮ ir kitų suinteresuotųjų subjektų nuomones;

o
o o

94. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.